

ACADEMIA DE STUDII ECONOMICE DIN BUCUREȘTI

Consiliul pentru Studiile Universitare de Doctorat

Școala doctorală Economie II

**CERCETĂRI PRIVIND PRACTICILE COMERCIALE
NELOIALE ÎN DOMENIUL AGROALIMENTAR ÎN
ROMÂNIA**

Maria Cristina STERIE

Conducător de doctorat: Prof. Univ. dr. Raluca Andreea ION

București 2024

CUPRINS

INTRODUCERE	1
Stadiul actual al cercetării	1
Obiectivele cercetării	2
Metodologia cercetării	3
CAPITOLUL I. ASPECTE TEORETICE, LEGISLATIVE ȘI CERCETĂRI ACTUALE PRIVIND PRACTICILE COMERCIALE NELOIALE	5
1.1. LANȚUL AGROALIMENTAR: COMPONENTE ȘI FUNCȚIONARE	5
1.2. EVOLUȚIA PRACTICILOR COMERCIALE NELOIALE.....	9
1.3. REGLEMENTĂRI LEGISLATIVE PRIVIND PRACTICILE NELOIALE ÎN DOMENIUL AGROALIMENTAR.....	12
1.4. REVIZUIREA LITERATURII ȘI CERCETĂRILOR ACTUALE PRIVIND PRACTICILE COMERCIALE NELOIALE.....	17
1.4.1 Revizuirea rezultatelor cercetărilor anterioare privind practicile comerciale neloiale.....	17
1.4.2. Studii bibliometrice privind practicile comerciale neloiale în domeniul agroalimentar.....	21
1.4.3. Rezultatele și discuțiile referitoare la abordarea sistematică a literaturii.....	23
CAPITOLUL II. ANALIZA PRACTICILOR COMERCIALE NELOIALE ÎN UNIUNEA EUROPEANĂ ÎN DOMENIUL AGROALIMENTAR.....	36
2.1. PREZENTAREA METODOLOGIEI APLICATE ÎN SONDAJELE U.E.....	36
2.2. REZULTATELE SONDAJELOR REALIZATE DE U.E. ȘI ANALIZA COMPARATIVĂ A ACESTORA.....	38
2.3. IDENTIFICAREA FACTORILOR CARE INFLUENȚEAZĂ PREVALENȚA PRACTICILOR COMERCIALE NELOIALE.....	44
2.4. REZULTATE REFERITOARE LA COMUNICAREA PRACTICILOR COMERCIALE NELOIALE CĂTRE AUTORITĂȚILE COMPETENTE.....	56
CAPITOLUL III. ANALIZA SISTEMULUI AGROALIMENTAR ÎN ROMÂNIA.....	59
3.1. ANALIZA SECTORULUI AGRICOL.....	59
3.2. CONSUMUL DE PRODUSE AGROALIMENTARE ÎN ROMÂNIA.....	67
3.3. ANALIZA COMERȚULUI CU PRODUSE AGROALIMENTARE.....	70

3.3.1. Analiza comerțului intern cu produse agroalimentare.....	71
3.3.2. Analiza comerțului extern cu produse agroalimentare.....	74
CAPITOLUL IV. CERCETĂRI DE MARKETING PRIVIND PERCEPȚIILE FERMIERILOR ROMÂNI ASUPRA PRACTICILOR COMERCIALE NELOIALE.....	80
4.1. OBIECTIVELE ȘI RELEVANȚA CERCETĂRII.....	80
4.2. DESCRIEREA EȘANTIONULUI ȘI METODOLOGIA UTILIZATĂ.....	81
4.2.1. Colectarea datelor.....	81
4.2.2. Descrierea eșantionului.....	82
4.3. PREZENTAREA REZULTATELOR CERCETĂRII.....	86
4.3.1. Nivelul de conștientizare a practicilor neloiale.....	86
4.3.2. Opinii și experiențe legate de practicile comerciale neloiale.....	93
4.3.3. Evaluarea soluțiilor.....	99
4.4. ANALIZA STATISTICĂ A DATELOR ȘI VALIDAREA IPOTEZELOR.....	105
4.5. CONCLUZIILE CERCETĂRII.....	127
CAPITOLUL V. ESTIMAREA EFECTELOR PRACTICILOR COMERCIALE NELOIALE ASUPRA LANȚULUI AGROALIMENTAR.....	130
5.1. PREMISELE ESTIMĂRII EFECTELOR PRACTICILOR COMERCIALE NELOIALE ASUPRA LANȚULUI AGROALIMENTAR.....	130
5.2. ESTIMAREA IMPACTULUI PRACTICILOR COMERCIALE NELOIALE ASUPRA PRODUCĂTORILOR.....	131
5.3. ESTIMAREA IMPACTULUI PRACTICILOR COMERCIALE NELOIALE ASUPRA CONSUMATORILOR.....	141
CONCLUZII ȘI PROPUNERI.....	148
REFERINȚE BIBLIOGRAFICE.....	160
ANEXE.....	169
Lista abrevierilor și acronimelor.....	172
Lista tabelor.....	173
Lista figurilor/graficelor.....	175
Lista anexelor.....	179

CUVINTE CHEIE

Practici comerciale neloiale, sector agroalimentar, fermier, consumator, lanț alimentar, filieră agroalimentară

REZUMAT

Lucrarea explorează în profunzime dinamica practicilor comerciale neloiale în sectorul agroalimentar și efectele acestora asupra verigilor primare din lanțul de aprovizionare, fiind structurată în cinci capitole. Este prezentată evoluția acestui concept, inclusiv reglementările legislative relevante. Este realizată o revizuire a literaturii și cercetărilor actuale, utilizând o analiză bibliometrică și o abordare sistematică a literaturii. În capitolul II, sunt prezentate și analizate comparativ principalele rezultate ale sondajelor realizate de Comisia Europeană cu privire la eficiența aplicării măsurilor Directivei (UE) 633/2019 privind practicile comerciale neloiale.

În capitolul III, a fost realizată o analiză detaliată a sectorului agricol, consumul cu produse agroalimentare și analiza comerțului intern și extern cu produse agroalimentare. În capitolul IV, sunt prezentate rezultatele unei anchete ce a avut ca scop explorarea și înțelegerea naturii practicilor comerciale neloiale care afectează fermierii români, precum și evaluarea influenței acestor practici asupra sustenabilității și viabilității activităților lor agricole. În capitolul V, se estimează impactul practicilor comerciale neloiale, atât asupra fermierilor, cât și asupra consumatorilor. Au fost elaborați trei indicatori compoziți pentru a evalua riscul apariției practicilor comerciale neloiale. A fost realizată o analiză comparativă a disponibilității produselor autohtone la raft pentru a evidenția diferențele între origine și diversitatea produselor.

În concluzie, cercetarea doctorală demonstrează că lipsa de transparență în informarea consumatorilor reprezintă o practică comercială neloială, afectând capacitatea acestora de a lua decizii informate și perturbând concurența corectă. Aceasta are implicații serioase asupra relației de încredere dintre consumatori și comercianți, subliniind necesitatea promovării transparenței în domeniul agroalimentar pentru a asigura practici comerciale etice și sustenabile.

Analiza efectelor practicilor comerciale neloiale asupra producătorilor, utilizând indicatori compoziți, relevă că modul de comercializare a produselor influențează cel mai puternic gradul de afectare a afacerilor, iar factori precum vârsta respondenților, nivelul de educație și tipul de culturi sau animale crescute au, de asemenea, o influență semnificativă, dar mai redusă.

Astfel, concluzionăm că reducerea riscului de expunere la practicile comerciale neloiale se poate realiza prin conectarea fermierilor la piață, aceasta facilitează accesul la informații esențiale și creează condiții pentru dezvoltarea unor practici comerciale echitabile, sprijinind astfel dezvoltarea sustenabilă a sectorului agroalimentar.